

У своїх американських новелах В.Ірвінг використовував як історичні джерела, так і фольклор, місцеві легенди, де він досить вільно поводився з історичними реаліями, узгоджуючи все це з вибраним ним жанром “бурлескної історії”. Письменник опоетизував у душі романтиків той період із ранньої американської історії, коли на його батьківщині жили вихідці з Голландії, а його рідне місто Нью-Йорк називався Новим Амстердамом. У американських новелах минуле подається автором як дзеркало сьогодення, об’єктивно відображаючи реальність як негативний фон, а його герой ї носій позитивного.

Дідріх Нікербоккер зображений як романтичний історик. Його вже не цікавлять політика, документальна хроніка та літописи, а легенди, вірування, спосіб життя минулого. В розповідях Нікербоккера зображена не просто історична реальність без прикрас, а ніби ретроспективна утопія з рисами “ідеальності”.

В.Ірвінг усвідомлював умовність створеного ним ідеалу. Він постійно іронізував над створеними ним картинками “прекрасного минулого” [2:28]. Письменник розумів, що вади сучасності беруть свій початок з тієї ж самої історичної дійсності, яку він ідеалізував, і яка, за своєю сутністю, була далека від ідеальності. Звідси й романтична двоякість історизму Ірвінга, яку можна простежити в усіх новелах нікербоккерського циклу.

Минуле тут постає і як умовний світ, який протистоїть сучасності, і як реальність, тісно пов’язана з дійсністю.

Література

1. Outline of American literature: – United States Information Agency, 1994 – 125 p.
2. Американская литература XIX века. – М.: «Высшая школа», 1964 – 365 с.
3. Tales by Washington Irving – Moscow: Progress Publishers, 1962 – 300 p.

Тарасюк Я.П.

Львівський національний університет

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТВОРЧОСТІ ФР.МОРІАКА У ФРАНЦУЗЬКОМУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

Франсуа Моріак належить до тих письменників, яких читають і про яких багато пишуть, починаючи від окремих статей з деяких аспектів його життя і творчості й закінчуючи поважними монографіями, що охоплюють увесь життєвий, світоглядний та творчий шлях письменника. У цій статті класифіковано

дослідження творчості Моріака та детально розглянуто менш відомі інтерпретації творчості письменника.

I. Класифікація за онтологічним принципом:

1. До цієї групи дослідників належать ті, хто вважає, що Моріак рухається досередини, занурюючись у свій внутрішній світ, відтак у внутрішній світ людини взагалі – побачити й пізнати світ і Бога можна лише в собі. Тобто вся творчість спрямована на дослідження моріаківського Я як частини Буття. Тут Моріак постає як письменник – екзистенціаліст.

2. Інша група дослідників вважає, що творчість Моріака спрямована назовні. Побачивши та пізнавши Бога, Моріак намагається показати Його іншим, переконати інших у потребі пізнати Його. Тут Моріак виступає як католицький письменник з власною християнською місією. Тому тут однією з найважливіших тем досліджень є аналіз творчості Моріака у контексті французького католицького роману.

II. Класифікація за дослідженням романів певного періоду творчості:

1. Більшість дослідників творчості М. звертаються до аналізу його зрілих творів, де простежуються уже сформовані світоглядні концепції автора. Сюди, насамперед, входять і ґрунтовні дослідження творчості Моріака взагалі, де такі романи аналізуються як показові для Моріака-письменника. І, звичайно, дослідження окремих проблем творчості, які, знову ж таки, найкраще, найповніше накладаються на його зрілі твори.

2. Дослідники, які аналізують ранні романи Моріака.

До таких належать автори ґрунтовних монографій, що охоплюють життя і творчість Моріака, – Неллі Кормо, П'єр-Анрі Сімон, Жан Лакутюр. Проте всі вони розглядають ранні романи Моріака як початковий, підготовчий, перехідний етап у творчості письменника. Для них – це відкривання Моріаком для себе прози як нового способу відтворення дійсності. Єдина монографія, де ранні романи письменника аналізуються як самодостатні, – це монографія шотландського вченого Бернарда Свіфта "*Моріак та символізм*".

III. Наступна класифікація досліджень стосується різних аспектів життя та творчості Моріака:

1. У цю групу входять дослідники, яких насамперед цікавить особистість Моріака. Це передусім дослідники-біографи, що відстежують зовнішні обставини життя, їхнє відбиття у внутрішньому світі письменника, зіставлення реальних фактів життя та їхнє відображення у щоденниках, листах, а згодом і художніх творах. Вони розглядають лутературу як одну зі сфер втілення харизматичної особи Моріака поруч з громадською, журналістською діяльністю. Для них романом, чи то текстом, є сам Моріак. До такого типу досліджень можна віднести ґрунтовні

монографії Жана Лакутюра та Верена, де згадується генеологічне дерево і дається чи не пощоденний аналіз життя Моріака.

2. Дослідження, що стосуються філософських і релігійних основ творчості. Сюди, мабуть, входить найбільша кількість досліджень, починаючи від загальної характеристики світоглядної концепції Моріака, закінчуючи аналізом окремих моральних засад, ідей та їхнім втіленням у творчості Моріака.

IV. Цей тип поділу досліджень виник як підсумок огляду попередніх. Він ґрунтується на аналізі проблеми автора та проблеми тексту у наукових дослідженнях творчості Моріака:

1. Аналізуючи творчість Моріака взагалі чи окремих твір, дослідник ніколи не забуває про особу автора, відправною точкою завжди є філософсько-релігійна концепція світу автора, аксіоматичний контекст католицького роману. Дослідник рухається від автора до тексту. Сюди належать усі згадувані вже дослідження.

2. Аналіз тексту як самостійного утворення, самодостатньої конструкції або ж рух від тексту до автора, коли виявлення інтенції автора є результатом аналізу його твору, а його філософськорелігійна концепція світу відтворюється з його романів, а не громадської, журналістської діяльності та щоденників і есеїв.

Література

1. Quoniam Th. Fr. Mauriac du péché a la rédemption. TEQUI, Paris, 1984.
2. Mauriac Fr. La robe prétexte. Grasset, Paris, 1996.
3. Mauriac Fr. Préséances. Flammarion, Sarthe, 1990.
4. Simon P.-S. Mauriac. Paris, 1953.
5. Swift Bernard C. Mauriac et le symbolisme. L'Esprit du temps, 2000.
6. Pascal- Mauriac. L'oeuvre en dialogue. L'Harmattan, Paris, 2000.

Ткачук Т.О.

Прикарпатський університет

ЛІТЕРАТУРНО- ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ СТАНІСЛАВА ПШИБИШЕВСЬКОГО

Створюючи програму власного бачення творця, С.Пшибишевський відштовхується від мистецьких парадигм, превалюючих у минулому. Його теорії близький статус митця доби романтизму. Романтична концепція письменника-генія, поетапророка, надмірно розчуленого і відкинутого сучасниками,